

DJELATNOST MUZEJA HRVATSKIH ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA U GODINI 1982.

Unatoč svim nastojanjima da se u Muzej privuče što više posjetilaca naša su htijenja ostala i u ovoj godini bezuspješna. Razlog za takav neuspjeh leži u tome što se još uvijek, nažalost, nije uspjelo postići sporazum s turističkim agencijama u Splitu. Zaista je neshvatljiv odnos tih ustanova prema jednom od najbogatijih i najznačajnijih nacionalnih muzeja, u kojem se čuvaju i prezentiraju najvažniji povijesno-znanstveni spomenici hrvatskog naroda od 9. do 12. stoljeća. Zar je potrebno toliko puta isticati da se u tom Muzeju čuva tako rijetka i bogata nacionalna kulturna baština, koja se samo u njemu može u potpunosti sagledati i doživjeti, kao i to da svaki iole znatizelniji stranac, koji kao turist dođe u našu zemlju, želi prije svega upoznati kulturu onog naroda koji tu živi, pa bi naša dužnost u prvom redu i bila da mu to ponudimo i omogućimo. Mislimo da je ovdje suvišno isticati od kolike bi koristi bili takvi posjeti ovom muzeju, ne samo za grad Split i ovu regiju, već i za našu zemlju, pa bi bilo zaista nužno da konačno Muzej nađe mjesta u turističkim prospektima agencija i aranžmanima usluga za organiziran posjet.

U godini 1982. Muzej je posjetilo samo 12.500 posjetilaca, što je u odnosu na prošlu godinu osjetno manje. Unatoč svim drugim redovitim poslovima u Muzeju i nadalje će od strane cjelokupnog kolektiva vidno mjesto zauzimati briga da se poveća broj posjetilaca, tj. da se dođe do sporazuma s turističkim agencijama, jer se bez takve suradnje ne mogu očekivati veći uspjesi.

PERSONALNE IZMJENE I DOPUNE

Na ispražnjeno radno mjesto tajnika Muzeja natječajem je primljen dipl. pravnik Milijan Sesar, zasnovavši radni odnos 15. lipnja godine 1982.

STRUČNA I ZNANSTVENA DJELATNOST

Kao i prošle tako se i u godini 1982. nastavio rad na sređivanju, klasifikaciji i inventarizaciji kamenog i kovinskog spomeničkog muzejskog fundusa. U knjigu inventara upisano je 360 kamenih i 105 metalnih spo-

menika. Isto tako je obrađeno još 300 kartica stručne kartoteke, od kojih je 97 kamenih i 203 metalna spomenika. Pri obavljanju navedenih poslova najviše vremena i zalaganja uložili su kustosi Muzeja na utvrđivanju i prepoznavanju pojedinih kamenih spomeničkih ulomaka koji na sebi nisu imali nikakve pobježe oznake o okolnostima nalaza, niti s kojeg lokaliteta potječu.

Osim spomenutih poslova, posebna se pozornost polagala na zaštitu spomeničke građe. U tu svrhu klesarsko-preparatorska služba, uz pomoć kustosa i crtača, radila je na čišćenju, prepariranju, rekonstrukciji i restauraciji pojedinih kamenih i metalnih spomenika, spajajući ih tako u jedinstvene cjeline. Tako je tijekom godine 1982. očišćeno 8 većih kamenih spomenika (pluteja i pilastara) i 525 metalnih predmeta uglavnom nakita naušnica i prstenja. Također je obrađeno i sortirano 856 keramičkih ulomaka, a u veće cijeline spojeno je 49 fragmenata (Sl. 1).

Među zaštitnim radovima posebno valja istaknuti i rad na izradi kopija zlatnih i pozlaćenih predmeta, od kojih se naročito ističu: dva para pozlaćenih i vrlo kićenih karolinških ostruga, zlatna garnitura nakita iz Golubića kod Knina, kadionica iz stare Vrlike, bizantski zlatni novac i dr. Te radove pretežno je obavljao majstor preparator Ivan Kavurić, a poneke predmete i preparatori Muzeja Marko Rogošić i Ivo Donelli.

Tijekom godine 1982. rad u biblioteci je uobičajno tekao u nekoliko pravaca: na sređivanju bibliotečnog fonda, zaštiti starih primjeraka, nabavci novih knjiga, zamjeni knjiga za muzejske publikacije, obradi novoprispjelih knjiga i časopisa, te prikupljanju i sređivanju građe za heme-roteku.

Najviše novih knjiga nabavljeno je zamjenom. U protekloj godini Muzej je obavljao razmjenu knjiga sa 270 srodnih ustanova, od kojih 130 ustanova iz zemlje, a sa 140 ustanova iz inozemstva. Tom razmjenom u Muzej je u 1982. godini prispjelo ukupno 240 primjeraka novih knjiga i časopisa. Rad na intenziviranju i proširenju zamjena je stalna briga bibliotekara.

U tom istom razdoblju u hemeroteku je unijeto 320 jedinica. Osim navedenih poslova biblioteka je pružala usluge svim zainteresiranim osobama iz drugih muzejskih i znanstvenih institucija, posebice studentima i đacima kojih je u godini 1982. bilo kudikamo više nego prošlih godina.

Isto tako je u godini 1982. nastavljen rad na sređivanju foto-dokumentacije. Glavni poslovi obavljani su na snimanju arheološke građe za kartoteku predmeta, muzejsku publikaciju, te za fototeku Muzeja. U tu svrhu izrađeno je 1750 snimaka i 2865 foto-kopija različitog formata. Napravljeno je 400 crno-bijelih dijapozitiva, te snimljeno i izrađeno 150 dijapozitiva u boji. Sređeno je i uvezano 850 negativa.

IZDAVAČKA DJELATNOST

Kao što smo u prethodnom broju ovog časopisa najavili, početkom godine 1982. iz tiska je izišao 11. broj časopisa Starohrvatska prosvjeta. Taj svezak sadržava 9 priloga, od kojih su 5 napisali stručnjaci Muzeja, a ostale priloge su priložili stručnjaci iz Splita, Zagreba i Zadra.

Koncem ljeta, 1982. god., nakon što je urednički odbor redigirao rukopise, predan je u tisak 12. svezak Starohrvatske prosvjete, koji će biti

najvjerojatnije otisnut početkom 1983. godine. Istovremeno je nastavljeno prikupljanje rukopisa za idući 13. broj ovog časopisa.

Sredinom godine 1982. iz tiska je izišao Vodič kroz Muzej hrvatskih arheoloških spomenika na njemačkom jeziku. Odmah zatim počele su pripreme za tiskanje istog vodiča na francuskom jeziku, koji će, nadajmo se, iz tiska izići koncem 1983. ili početkom 1984. godine.

Sredstva za tiskanje Starohrvatske prosvjete osigurana su dijelom od Republičke zajednice za znanstveni rad SR Hrvatske (SIZ-VII), a dijelom vlastitim udjelom Muzeja, dok su za Vodič sredstva osigurana dijelom od Republičke samoupravne zajednice za kulturu, a dijelom od Muzeja.

USAVRŠAVANJE MUZEJSKOG OSOBLJA

Viši kustos Magdalena Dragičević, te kustosi Vedrana Delonga, Mate Zekan i Tonči Burić, upisani na postdiplomski studij na Filozofskom fakultetu u Zadru, odnosno u Zagrebu, nastavili su i tijekom godine 1982. ispunjavanje obveza studijskog programa. Nakon položenih ispita započeli su pisanje svojih magistarskih radova.

U sastavu arheološke ekipe Centra za arheološka istraživanja Filozofskog fakulteta u Beogradu u ljetu 1982. god. kustos Tonči Burić je sudjelovao na zaštitnom arheološkom istraživanju područja Đerdapa II. u trajanju od 15 dana. Na tom lokalitetu (Dunav) otkriveno je srednjovjekovno naselje iz 8—10. stoljeća.

Početkom jeseni 1982. kustos Mate Zekan je, zahvaljujući međudržavnoj zamjeni, bio na petnaestodnevnom studijskom putovanju u ČSSR; ondje je posjetio sve značajnije arheološke ustanove i terenska nalazišta.

ARHEOLOŠKA ISKOPAVANJA

Ovogodišnja istraživanja starohrvatskog naselja na Spasu kod Knina trajala su od 9. do 25. kolovoza 1982. god., a obuhvaćala su, prema već prije utvrđenom planu, dio terena na krajnjem sjeveroistočnom dijelu platoa, na kojemu se prijašnjih godina prilikom iskopa naslanjala iskopana zemlja, te na jugozapadnom dijelu istog platoa, na kojemu su se otkrili temeljni ostaci arhitekture. U svrhu konačnog definiranja starohrvatske nekropole, istovremeno se na sjeverozapadnom dijelu platoa iskopavala još jedna sonda (br. 3) veličine 5 x 4 m. Osim istraživanja na spomenutim površinama u ovogodišnjoj kampanji se pristupilo, nakon izvršene detaljne tehničke obrade, ponovnom zatrpavanju svih otkrivenih temeljnih ostataka arhitekture, jer je Muzej Kninske krajine, zbog nedostatka sredstava, odustao od obećane konzervacije.

Na sjeverozapadnom kraju platoa, s kojeg se odstranila prije nabačena zemlja prilikom istraživanja, pristupilo se sustavnom iskopavanju. Na toj površini veličine 6 x 6 m pronađena su i istražena još samo dva starohrvatska groba (sl. 2), što s onima otkrivenima iz prošlih godina iznosi ukupno 228 grobova, pa se ta nekropola ubraja među najveće dosad otkrivena i istražena starohrvatska groblja na području Dalmacije.

Jedan od otkrivenih grobova bio je načinjen od nepravilnih vapnenastih ploča i pokojeg kamena, a kod drugoga kostur je bio obložen samo s

tri veća lomljenca. Uz kosture u grobovima pronađene su dvije karakteristične starohrvatske naušnice i jedan prsten. Na ostalom dijelu terena pronađeno je niz manje važnih izoliranih nalaza, kao npr. fragmenata kasnoantičke i srednjovjekovne keramike, kamenih ulomaka s različitim profilacijama i dr.

Na jugoistočnom dijelu terena na površini 18 x 12 m otkriveno je još nekoliko temeljnih ostataka zidova koji su pripadali dvjema prostorijama pravokutnog oblika. Otkriveni ostaci se, dakako, nadovezuju na temeljne ostatke koji su otkriveni prošlih godina. Iako su sačuvani u najdonjem sloju, a samo ponegdje u prednjem sloju, ipak se može uočiti da je njihova morfološka struktura svugdje ista i da potječu iz istoga vremena.

Prilikom kopanja unutar otkrivenih temeljnih ostataka arhitektura, gdje je kulturni sloj iznosio 30—40 cm, nalazilo se vrlo mnogo ostataka raznog keramičkog posuđa, željeznih predmeta (noževa, čavala), profiliranih kamenih ulomaka, te raznog drugog materijala, među kojima najviše životinjskih kostiju.

Ovogodišnja su istraživanja još jednom potvrdila da se ondje radi o temeljnim ostacima dosta prostranog kasnoantičkog naselja, koje obuhvaća gotovo čitavu površinu platoa brda Spas, što nam očito svjedoče sonde iskopane na različitim položajima platoa (4 sonde), u kojima su pronađeni ostaci arhitektura (sl. 3).

Osim važnosti istraženog velikog i po nalazima bogatog starohrvatskog groblja iz 9. do sredine 11. stoljeća, ništa manje značenje ne pripada i otkrivenoj kasnoantičkoj arhitekturi, jer će ona, sasvim sigurno, znatno pridonijeti uspješnijem razrješavanju pojedinih znanstvenih problema o kojima se u znanstvenoj literaturi već raspravljalo. Iz tog razloga bilo bi potrebno provesti sustavno iskopavanje i u cijelosti otkriti temeljne ostatke rimskih građevina, te ih tehnički snimiti, konzervirati i prezentirati.

Prema rezultatima sondažnih istraživanja s ovogodišnjom kampanjom je u potpunosti istražena starohrvatska nekropola na brdu Spas kod Knina. Radovima je rukovodio pisac ovih redaka, a stručnu pomoć su mu pružili Tonči Burić, kustos, i Marko Rogošić, voditelj tehničke dokumentacije, oba iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika.

REAMBULACIJA TERENA

U travnju godine 1982. kustosi Vedrana Delonga i Tonči Burić izvršili su kratkotrajnu reambulaciju na području današnjeg sela Ostrovice, na istočnom perifernom kraju Ravnih kotara, uključujući i širi areal plodnog polja u okolici. Oslanjajući se prvenstveno na podatke iz Dnevnika Luje Maruna i na nekoliko objavljenih antičkih i posebno ranosrednjovjekovnih nalaza, rekognoscirao se teren na ovim lokalitetima:

1. *Lukačeve ograde*. To je blago uzvišenje u polju zvano Lukačuša. Na površini uzvišenja opažaju se ulomci željeznodobne keramike, a brojniji su ostaci antičkih tegula i fragmenata amfora, što najvjerojatnije upućuje na postojanje vile rustike. Na istočnom rubu platoa otkriveni su temeljni ostaci romaničke jednobrodne crkve. Na njezinim temeljima

i uokolo nje je smješteno kasnosrednjovjekovno groblje. Grobovi su pretežno zidani od obrađena i poluobrađena kamenja u jednom ili više redova, a ima i masivnih kamenih ploča stećaka. Mještani Ostrovice taj lokalitet zovu Crkvina.

2. *Torkul*. Blago uzvišenje bliže Otresu. Na njegovoj površini se naziru ostaci rimske keramike i velike količine obrađenog kamenja, na što upućuje prisutnost neke građevine. L. Marun za ovaj lokalitet u svoj dnevnik upisuje ime »Crkvina«.

3. *Mravnjak*. Lokalitet se nalazi u ostrvičkom polju ispod naselja. To su svojedobno nađeni kameni stupovi s kapitelima, ali nažalost s poblize nepoznatim karakteristikama, jer su ih seljaci zdrobili drobilicom.

4. *Greblje*. Lokalitet se nalazi s druge strane seoskog puta nešto zapadnije od Mravnjaka. Uz put se u profilu usjeka vide ranosrednjovjekovni grobovi, gdje su god. 1954. slučajno nađene i karolinške ostruge, koje se čuvaju u Muzeju grada Šibenika.

5. *Sv. Ante*. Crkva je novijeg datuma. Nad južnim vratima uzidan je kameni profilirani reljef stožasta oblika, vjerojatno iz turskog vremena. Nedaleko crkve su ruševine zgrade zvane »Turske kuće«. Iza crkve je nasaden masivni kameni križ s četveročakom križolikom zvijezdom, a s druge strane mu je natpis:

I N R I
A. D.
DI 1789 . . .

Ispred crkve je također križ s plastičnim krugom u križištu i tekstem:

A D
1789

Na vodoravnoj hasti je još jedan manji križić, a iznad križišta polumjesec. Raspored motiva jasno pokazuje da su križevi naknadno isklesani iz masivnih nadgrobničkih ploča stećaka.

6. *Gradina*. Visoko brdo u podnožju kojega je selo Ostrovica. Izvorni oblik vrha je uništen eksploatacijom kamena. Sa sjeverne strane sačuvani su ostaci suhozidnog liburnskog bedema. Po svojoj površini mnogobrojni su ostaci željeznodobne keramike. Pod samim bedemima nalazili su se terasasti platoi. Česti su i nalazi antičkih i kasnoantičkih ulomaka keramike (uglavnom tegule i amfore), a pri vrhu ima prilično kasnosrednjovjekovne glazirane majolike. Mnogobrojni su i nalazi troske, a ima i željeznih čavala ili sličnih šiljatih predmeta. Na samom vrhu je umjetni plato na kojem se još vide ostaci zidova sa žbukom iz kasnoga srednjega vijeka. To su i ostaci triju nakapnica koje su uklesane u litici. Jedna je na zapadnoj strani s tri polukružne stepenice, a dvije manje su na istoku. Plato je nastao eksploatacijom kamena, koji se vadio za graditeljske potrebe i za izradu masivnih nadgrobničkih ploča stećaka. Nekoliko takvih ploča stećaka još leži u podnožju platoa, po čemu se može pretpostaviti da je intenzivnija eksploatacija kamena na gradini bila u srednjovjekovnom razdoblju, posebice u kasnom srednjem vijeku, kada su se takve ploče stećci prilikom pokopa češće upotrebljavale.

7. *Mačkove kuće*. Lokalitet se nalazi uz željezničku stanicu u Ostrovici. Po kazivanju mještana tu su 1955. ili 1956. godine pronađene rimske skulpture (sada u Arheološkom muzeju u Zadru), te grobovi s keramičkim posudama (seljaci ih nazivaju »bakre«) koje nisu sačuvane. Pojedine nalaze iz antičkog vremena s toga lokaliteta često spominje L. Marun u svojim dnevnicima.

SLUČAJNI NALAZ

U srpnju godine 1982. kopajući grobnu raku kod sjeverozapadnog ugla crkve sv. Trojice u Biskupiji kod Knina Dušan Bukorović i njegovi radnici Sava Bukorović i Tode-Bare Bukorović pronašli su predromanički ulomak kamene grede crkvene pregrade. Nalaz je vidio i podatke o njegovom izgledu dao nekadašnji službenik Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika Ivan Jelovina.

Na gornjem rubu ulomak je ukrašen s dosta krupnim kukama (zavojsnicama), dok je na donjem natpisnom polju uklesano 7 slova. Ulomak je velik oko 40 cm.

Netom smo od spomenutog Ivana Jelovine obaviješteni o tom značajnom nalazu, pošli smo u Biskupiju s namjerom da ga otkupimo za Muzej. Međutim, uza sva nastojanja u tome se nije uspjelo. Prema riječima jednog od nalaznika Save Bukorovića, sva je prilika da je taj, kako kaže Sava, »išarani kamen sa slovima«, zbog vjerskih predrasuda, nakon pokopavanja mrtvaca, ponovno vraćen u isti grob.

No, bez obzira na to što taj vrijedni kameni ulomak nije dospio u Muzej, sam njegov nalaz je od neobične važnosti, jer nam na najbolji mogući način potvrđuje prijašnju konstataciju da se na tom lokalitetu, odnosno pod temeljima današnje parohijske crkve sv. Trojice u Biskupiji, nalaze temeljni ostaci starohrvatske crkve iz 9. ili 10. stoljeća.

SPOR S MUZEJOM GRADA ŠIBENIKA OKO BRIBIRA

Poznato je da su arheološka istraživanja na Bribirskoj glavici zamišljena još potkraj 19. stoljeća. Prve je radove poduzeo 1913. godine pionir hrvatske arheologije Luj Marun u ime Hrvatskog starinarskog društva. Poslije toga radovi se nisu nastavili sve do završetka drugog svjetskog rata, kad je akciju za nastavak radova u ime Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika pokrenuo njegov tadašnji direktor akademik Stjepan Gunjača, angažiravši više muzejskih ustanova s područja Dalmacije i nekoliko u to doba najistaknutijih stručnjaka. Radovi su se pod Gunjačinih rukovodstvom odvijali sve do godine 1977.

Neposredno nakon odlaska akademika S. Gunjače sredinom 1977. godine u mirovinu, Radna zajednica Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika (bivši Institut za nacionalnu arheologiju) odlučila je jednoglasno da se akademiku S. Gunjači, zbog njegovih izuzetnih zasluga za ovaj muzej, te za organizaciju i provođenje arheoloških i zaštitnih radova na Bribiru, prepusti i nadalje, u neizmijenjenom statusu voditelja, rukovođenje arheološkim radovima na tom lokalitetu, što je akademik S. Gunjača i obavljao sve do svoje nenadane smrti u prosincu godine 1981. zadržavši uglavnom iste suradnike iz Muzeja i iz drugih znanstvenih institucija. No,

Sl. 1. Sastavljeno i rekonstruirano keramičko posuđe

Sl. 3. Knin — Spas, otkriveni temeljni ostaci arhitek-
tura na sjeverozapadnom dijelu platoa

Sl. 2. Knin — Spas, otkriveni grob 278

upravo kroz to posljednje vrijeme, iz nama nepoznatih razloga, počeli su se gubiti kontakti i mijenjati odnosi na relaciji akademik S. Gunjača — Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, što se odrazilo na stručnoj suradnji na Bribiru. Sve se više, naime, prekidala suradnja S. Gunjače s Muzejom hrvatskih arheoloških spomenika, a uspostavljala s Muzejom grada Šibenika, koji tek od tog vremena i otpočinje stručnu suradnju na Bribiru. Da bi se u tome stanje normaliziralo, tj. da bi se Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika omogućilo da nastavi svoju funkciju istraživanja i konzerviranja arheoloških ostataka, koju je, kao nosilac znanstvenoistraživačke teme, još od samog početka, tj. 1959. god., obavljao na Bribiru, uprava Muzeja je, početkom godine 1982. uznastojala da razgovorima s predstavnicima Muzeja grada Šibenika riješi ovaj problem na zadovoljstvo obiju ustanova. Međutim, do susreta i radnog dogovora ugovorenog za 4. siječnja 1982. god., nažalost, zbog neodaziva predstavnika Muzeja grada Šibenika, nije došlo. Takav postupak, a pogotovu nešto kasnije veoma oštar ton pisma kojim je Muzej grada Šibenika uzvratio na našu pismenu opomenu u povodu neovlaštenih i samovoljnih građevnih intervencija unutar jedne zgrade na Bribiru, navelo nas je da posumnjamo kako se iza svega toga krije nešto što sigurno ne ide u prilog interesima ovoga muzeja. Zbog toga je Muzej hrvatskih arheoloških spomenika uputio svoje predstavnike u Šibenik sa zadatkom da izvrše uvid u tamošnji Zemljišni odjel Općinskog suda i u Zavodu za katastar. I zaista sumnje su se obistinile. Na veliko iznenađenje i zaprepaštenje uvidom u spise doznalo se za nešto što se inače sasvim sigurno veoma rijetko, ili možda nikad ne događa u našoj praksi, pa je za pouku vrijedno barem u kratkim crtama u ovom časopisu to i registrirati.

Muzej grada Šibenika je 25. studenog 1981. godine ustao tužbom radi ispravka uknjižbe zemljišnih čestica na Bribirskoj glavici protiv nekoliko prijašnjih vlasnika čestica zemlje na Bribirskoj glavici, iako su te čestice već odavna bile ekspropirane u korist Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika, kako bi se na njima moglo nesmetano obavljati arheološka istraživanja.

U navedenoj tužbi Muzej grada Šibenika deklarirao se kao pravni sljedbenik Muzeja hrvatskih starina u Kninu, koji je još početkom ovoga stoljeća obavljao ekspropriaciju terena na Bribirskoj glavici. Time je želio potvrditi svoje pravo na Bribir, iako u vrijeme tih radnji Muzej grada Šibenika nije ni postojao, a nasljednik kninskog muzeja je — što je opće poznato — upravo Muzej hrvatskih arheoloških spomenika. Na temelju takvih neistinitih ili krivotvorenih iskaza Općinski sud u Šibeniku je udovoljio tužbi tužitelja, te je presudom broj: 1705/81 od 29. prosinca 1981. godine utvrdio da tužene čestice pripadaju Muzeju grada Šibenika, odnosno da ih je on ekspropirao od nekadašnjih vlasnika. Prvostepeni postupak je završen u neobično kratkom roku, i to od 25. studenog 1981. do 29. prosinca godine 1981.

Nakon što se na prvostepenu presudu žalio Đuro Gadžić, jedan od prijašnjih vlasnika zemlje na Bribirskoj glavici, Okružni sud u Šibeniku je odbio žalbu Đure Gadžića kao neosnovanu, te je 31. svibnja godine 1982. donio drugostepenu presudu, kojom se potvrđuje presuda Općinskog suda u Šibeniku broj: 1705/81.

Nekoliko mjeseci prije toga, nesvakidašnjeg sudskog postupka, Skupština općine Šibenik je rješenjem br. UP-I-2075 od 25. lipnja 1981. godine dodijelila Muzeju grada Šibenika veći broj zemljišnih čestica na Bribirskoj glavici koje nisu bile predmet (kasnijeg) tužbenog zahtjeva! Također je izvršena i izmjena posjednika na Zavodu za katastar SO Šibenik, gde je kao posjednik na cijeloj Bribirskoj glavici upisan Muzej grada Šibenika, a izbrisan Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, koji pri tome uopće nije bio konzultiran.

Za sve navedene postupke Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, kao istinit i pravi nasljednik Muzeja hrvatskih starina, odnosno Hrvatskog starinarskog društva iz Knina, i posjednik svih čestica i zgrada na Bribirskoj glavici, ništa nije znao. Za nastale promjene saznalo se tek onda kada su predstavnici Muzeja izvršili uvid u spomenutim ustanovama u Šibeniku, o čemu je bilo riječi na početku. Otkrili su tada da su na Muzej grada Šibenika u tijeku spomenutih postupaka uknjižene obje zgrade, vlasništvo Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika, i gotovo sve zemljišne čestice koje se nalaze na Bribirskoj glavici.

Nakon svih tih i još niza drugih sličnih nekorektnih i nekolegijalnih postupaka od strane Muzeja grada Šibenika (kao npr. tužbe zbog tobožnjeg ometanja posjeda), Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika, da bi zaštitio svoje stručne i znanstvene interese i svoju imovinu na Bribirskoj glavici, nije preostalo ništa drugo nego da ustane tužbom protiv Muzeja grada Šibenika, koji je na krajnje nedopustiv način ušao u posjed imovine, kojoj je gotovo stoljetni vlasnik Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu.

Postupak, koji je u toku, vodi se pred Okružnim privrednim sudom u Splitu pod poslovnim brojem: VII P-1866/82. Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u ovom postupku zastupa javni pravobranilac Zajednice općina Split. Novo ročište zakazano je početkom slijedeće godine, a o njenom ishodu obavijestit ćemo u slijedećem broju ovog časopisa.

SPOR OKO ISELJAVANJA GARDEROBE HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA U SPLITU

Obnova zgrade Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu trebala je otpočeti u ljetu godine 1977. Da bi se radovi na obnovi zgrade mogli nesmetano odvijati, prethodno je bilo potrebno, iz požarom stradale zgrade, iseliti preostalu sačuvanu garderobu.

S tim u vezi Izvršno vijeće Skupštine općine Split, kao investitor obnove kazališta, uputio je Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika zamolnicu da u svrhu privremene pohrane garderobe, tj. do završetka obnove kazališne zgrade, ustupi kazalištu na korištenje dvoranu koja je inače predviđena kao prostor za povremene izložbe, u sklopu dodatne djelatnosti Muzeja, a koja se nalazi s lijeve strane glavnog ulaza veličine oko 200 kvadratnih metara. Nakon udovoljenja spomenutoj molbi i pristanka Muzeja da se spomenuti prostor privremeno ustupi na korištenje HNK-u u Splitu, načinjen je 14. srpnja 1977. godine Ugovor o privremenom zakupu prostorije. Ugovor je na prijedlog Predsjedništva Izvršnog vijeća Skupštine općine Splita izradila pravna služba Poduzeća za izgradnju

Splita. Među ostalim, ugovornim točkama stoji i član 5. koji glasi: »Zakupoprimac se obavezuje da će prostor koji je predmet ovog ugovora slobodan od stvari i osoba i u potpuno ispravnom stanju predati zakupodavcu najkasnije do 31. prosinca 1979. godine, a za slučaj potrebe produženja ovoga roka zakupoprimac se posebno obavezuje najkasnije tri mjeseca prije njegovog isteka posebnim ugovorom regulirati odnose sa zakupodavcem«.

Kako do navedenog roka u Ugovoru, iako je kazališna zgrada bila dovršena, nije ispražnjen muzejski prostor, a niti su predstavnici HNK-a tražili produženje, odnosno posebnim ugovorom pokušali regulirati svoje odnose s Muzejom, kako to stoji u Ugovoru, pokušavalo se u više navrata tijekom čitave 1980. i 1981. godine pismenim ili usmenim putem doći u doticaj s predstavnicima HNK-a, kako bi se na zadovoljavajući način mogli regulirati nastali problem. Međutim, osim nekog odgovora s dobrom namjernim obećanjima, molbe i zahtjevi Muzeja su zanemarivani ili ih se čak na nekorektan način ignoriralo.

Nakon svih neuspjelih pokušaja da se s predstavnicima Hrvatskog narodnog kazališta nađe zajednički jezik oko odstranjivanja kazališne garderobe iz prostora potrebnog za djelatnost Muzeja, zatražena je zaštita redovnim sudom.

Okružni privredni sud u Splitu donio je prvostepenu presudu, kojom se naređuje Samoupravnoj interesnoj zajednici u oblasti kulture SO Split, kao pravnom sljedbeniku Fonda za izgradnju i proširenje zgrade Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu, da isprazni muzejski prostor u roku od šest mjeseci nakon donesene presude 12. siječnja 1982. godine. Kako u roku od šest mjeseci na takvu presudu nije upućena žalba od strane tuženika, a niti je kroz to vrijeme garderoba iznesena iz spornog prostora, Muzej je bio prisiljen pokrenuti izvršni postupak prisilnog iseljenja.

Prema sudskoj odluci izvršni postupak prisilnog iseljenja garderobe, koji se vodi pod poslovnim brojem I-2086/82, određen je za dan 7. prosinca 1982. godine. No, međutim, na tu odluku uslijedio je prigovor od strane treće osobe, u ovom slučaju vlasnika garderobe HNK-a, pa je de-ložacija odložena i ponovno zakazana za dan 21. prosinca iste godine. Ali ni tada do prisilnog iseljenja nije došlo, jer je sud i po drugi put uvažio podnijeti prigovor od strane HNK-a. Novi termin za izvršenje de-ložacije sud će zakazati početkom iduće godine, o čijem ćemo ishodu izvijestiti u idućem broju ovog časopisa.